Child Social and Financial Education Program

An effort initiated by Ministry of Education, Supported by UNICEF and Samunnat Nepal

CSFE Events

23,24 and 26 January 2014

- CSFE planning workshop held at Hotel Yak & Yeti
- MoE Officials and line agencies, UNICEF Nepal & UNICEF New York, Aflatoun HQ, CWIN were involved.
- developed a comprehensive action plan and identified responsibilities as well as budgets for CSFE pilot

30 April and 1st May 2014

- Curriculum review workshop held at Park Village, Budanilkantha
- to identify CSFE related content in all subjects of grades 9& 10 and identified gaps and recommended what needs to be included.

Districts selection through meeting with govt stakeholders; one district from each of the developmental regions and covers the three ecological regions :

1. Sankhuwasabha
2. Rautahat
3. Lamjung
4. Surkhet
5. Doti

Activities on CSFE

1. Planning Meeting for implementation of CSFE program organized

-meeting initiated by MoE
-involvement of Govt line agencies, Rashtra Bank, UGC etc

2. CSFE curriculum developed based on the gap analysis recommendation of Park Village workshop and contextualized based on Aflatoun workbooks/ CDC has adopted and integrated some of the contents in secondary level (9-10 grades)

3. Development of Learners materials.

(The Student Activity Book, Teachers Guide, Three sets of Savings ruler, Flex charts on five core areas, Teachers workplan, Project work laminated sheets, games set)

4. A teacher training manual on CSFE developed with support from NCED.

5. Capacity building training carried out to implement CSFE in the schools and open schools.

-Total 44 participants; teachers (33), DEO focal person from 5 districts (5), NCED trainers (4), CDC experts (2)
-Facilitated by Aflatoun Master Trainer in first batch training in Dhulikhel.
-Facilitated by Samunnat Trainers and NCED trainer in second batch training in Nepalgunj.

Learning Materials on CSFE

Flex demonstrating five core CSFE areas

Various learning materials

Learning Materials on CSFE

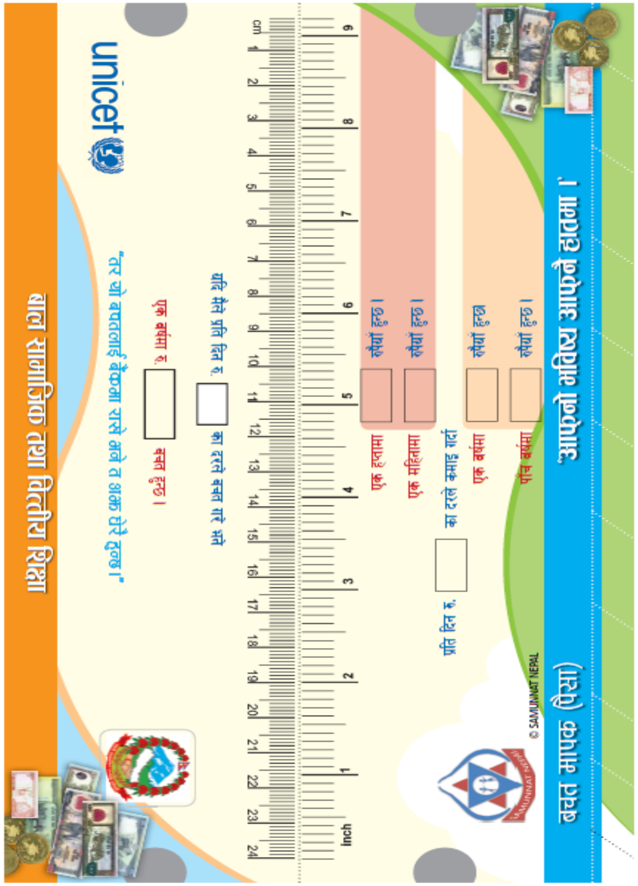

Teachers activity workplan

Savings ruler

Activities on CSFE

6. Development of monitoring tools in consultation with CDC and experts
7. Baseline and Endline conducted by IIDS, a research organization
8. CSFE events to be carried out in the school based on CSFE curriculum *including savings plan, CSFE enterprises, exhibitions on various project work activities on CSFE, simulation events etc.*

9. Joint monitoring visits

10. Review workshop for scaling up / mainstreaming CSFE by Government

Five Core areas on CSFE curriculum

Curriculum Grid

क्र सं.	मुख्य विषय	सिकाइ उपलब्धि/विशिष्ट उद्देश्य	विस्तृतीकरण (सिकाइ उपलब्धि/विषयवस्तु)	क्रियाकलाप
१	लक्ष्य निर्धारण	आफ्ना भविश्यको लक्ष्य निर्धारण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन ।	• लक्ष्य के हो ? लक्ष्य निर्धारण किन ? लक्ष्य निर्धारणका आधारहरु, लक्ष्यमा पुग्ने बाटाहरु, बाधा अड्चनहरु, लक्ष्य निर्धारण, योजना अनुसार लक्ष्यमा पुग्न निरन्तर अभ्यास ।	• आफैलाई चिनौं • म र मेरो भविष्य
२	आर्थिक अभियन्ताका रुपमा महिला	आर्थिक अभियन्ताका रुपमा महिलाको भूमिकालाई स्वीकार गर्न ।	• आर्थिक अभियन्ताका रुपमा महिला • पारिवारिक बजेट र महिला, महिला उद्मशीलता, महिलाले गरिरहेका कामको मौद्रिक मूल्यमा गणना	• सँगै बाँच्न सिकौं • लैङ्गिक समानता • महिलाका उदाहरणीय कार्य
३	उपभोक्ता शिक्षा (अधिकार र दायित्व)	सुसूचित र जिम्मेवार उपभोक्ताको भूमिका निर्वाह गर्न ।	• उपभोक्ताको परिचय, उपभोक्ताको भूमिका र उत्तरदायित्व, उपभोक्ता ऐन कानुन, वस्तु तथा सेवा किनमेल गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु	• उपभोक्ता शिक्षा
		अनियमित उत्पादन र सेवाहरुको बारेमा उजुरी गर्न ।	• अनियमित उत्पादन र सेवाहरुको परिचय (घरेलु रक्सी बनाउने र बेच्ने, निषेधित दबाइ विक्री गर्ने, गाँजा र अफिम उत्पादन तथा बेचबिखन गर्ने, उत्पादन र विक्री वितरण गर्ने अधिकार प्राप्त नगरी श्रव्य दृष्य सामग्री उत्पादन र विक्री वितरण गर्ने, सेवाहरुमा तोकिएको दरभन्दा बढी दस्तुर लिने, मिसावट, विषाधिको अत्याधिक प्रयोग, हानिकारक रसायुक्त श्रृङ्गार सामग्री आदि) • अनियमित उत्पादन र सेवाहरुको कानुनी ब्यवस्था तथा उजुरी	•
		अनावश्यक रुपमा विज्ञापन गरिएका सामग्रीहरुबाट सचेत रही यस्ता सामग्रीहरुमा खर्च गर्न बाट जोगिन ।	• विज्ञापन के हो र किन गरिन्छ ? • विज्ञापन र सूचना बीच भिन्नता • विज्ञापन गरिएका अनावश्यक तथा कम गुणस्तरीय सामग्रीबाट सचेत रहन र त्यस्ता सामग्रीमा भरसक खर्च नगर्न	•

क्र सं.	मुख्य विषय	सिकाइ उपलब्धि÷विशिष्ट उद्देश्य	विस्तृतीकरण (सिकाइ उपलब्धि÷विषयवस्तु)	क्रियाकलाप
४	योजना तर्जुमा	सबै क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि योजनाका आवश्यक पक्षहरु समावेश गरी समूहमा योजना बनाउन ।	• योजना के हो ? योजना किन बनाउनु पर्छ ? सफल योजनाका पक्षहरु, योजना तर्जुमाका चरणहरु, • नमुना योजनाको ढाँचा • सान्दर्भिक योजना निर्माण	• योजना तर्जुमा
		समूहमा सामाजिक परियोजना कार्य सञ्चालन गर्न ।	• परियोजनाको परिभाषा, परियोजना सञ्चालन प्रक्रिया, समूहमा परियोजना सञ्चालन गर्दाका फाइदाहरु, नमुना परियोजनाको ढाँचा, परियोजना कार्यमा संलग्नता	• सामुहिक परियोजना
५	वित्तीय निर्णय प्रक्रिया	समालोचनात्मक सोचाइ प्रक्रिया अपनाइ वित्तीय मामिला सम्बन्धी निर्णय गर्न ।	• वित्तीय मामिला सम्बन्धी निर्णय (ऋण लिने, सापटी दिने, खर्च गर्ने, लगानी गर्ने, व्यवसाय सञ्चालन गर्ने आदि) मा समालोचनात्मक सोचाइ • निश्चित ढाँचामा रही वित्तीय निर्णय गर्न	• समालोचनात्मक तरिकाले सोचौं • सही निर्णय गरौं
६	उद्यमशीलता	उद्यमीका मुख्य विशेषता पहिचान गरी सफल उद्यमी बन्ने तरिका पहिचान गर्न ।	• सफल उद्यमीका विशेषताहरु • सफल उद्यमी बन्ने तरिकाहरु	• उद्यमशीलता
		बजारको आवश्यकता हेरी व्यवसायको आधारभूत योजनाको नमुना खाका तयार ।	• बजारको आवश्यकता पहिचान • बजार र व्यवसाय बिचको सम्बन्ध • माग र आपुर्ति • आधारभूत योजनाको नमुना खाका	• बजार हेरौं, व्यवसाय गरौं
७	पर्यावरणप्रति जिम्मेबार तथा मितव्ययी जीवनशैली	पर्यावरणप्रति जिम्मेवार तथा मितव्ययी जीवनशैली यापन गर्न ।	• मानव जीवनामा पर्यावरणको प्रभाव • पर्यावरणप्रति मानव जिम्मेवारी • मितव्ययी जीवनशैली	• हामी र हाम्रो वातावरण

क्र सं.	मुख्य विषय	सिकाइ उपलब्धि÷विशिष्ट उद्देश्य	विस्तृतीकरण (सिकाइ उपलब्धि÷विषयवस्तु)	क्रियाकलाप
८	वित्तीय प्रणाली र वित्तीय उपकरण	वित्तीय संघसंस्था–सहकारी तथा विमा आदि सम्बन्धी जानकारी हाँसिल गर्न ।	• वित्तीय संघसंस्था–सहकारी र विमा आदिको परिचय र महत्व	• वित्तीय उपकरण चिनौं
		विभिन्न वित्तीय उपकरणहरुसँग परिचित भई प्रत्येक उपकरण जस्तै–, बचत, ऋण, बिमा आदिका जोखिम तथा फाइदा पहिचान गर्न ।	• वित्तीय उपहरणहरु (बैंक, मुद्रा, पूँजी बजार, शेयर, ऋणपत्र, मिच्युयल फन्ड, लघू वित्त) सम्बन्धी सामान्य परिचय • बचत, ऋण, सापटी सम्बन्धी आधारभूत जानकारी • वित्तीय कारोबारमा आइपर्न सक्ने जोखिम र फाइदाहरु • पैसा, पानी, बिजुली, घाँस–दाउरा, खानेकुरा आदिको सही उपभोग गरी बचत गर्न	• वित्तीय उपकरणहरु
		आम्दानी, खर्च, लगानी र बिप्रेषणको सामान्य अवधारणासँग परिचित हुन ।	• आम्दानी, खर्च, लगानी र बिप्रेषणको परिचय तथा महत्व	
		राजश्व र करको महत्व बोध गरी समयमा कर तिर्नुपर्छ भन्ने सोच राख्न र राजश्वको सही प्रयोग सम्बन्धमा जानकारी पाउन ।	• कर र यसको प्रकार • राजश्व र करको महत्व • राजश्वको सही प्रयोग सम्बन्धमा सुसुचित हुन	• कर तिरौं/जिम्मेवार नागरिक बनौं
९	नेतृत्व विकास र समूहकार्य	प्रभावकारी नेतृत्व र समूहकार्य सम्बन्धी सिप विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन	• नेतृत्व के हो ? असल नेतृत्वका गुणहरु, समूहकार्यका आधारभूत सिपहरु, समूह कार्यमा नेतृत्व	• नेतृत्व लिन सिकौं
१०	बाल अधिकार	बाल अधिकारको पैरवी गर्न र यिनीहरुको संरक्षण गर्न ।	• बाल अधिकार र कर्तव्य • बालअधिकारका आधाभूत सिद्धान्तको परिचय ♣ बाच्न पाउने अधिकार ♣ सुरक्षा पाउने अधिकार ♣ विकास सम्बन्धी अधिकार ♣ सहभागिताको अधिकार • बाल अधिकारको पैरवी • बाल अधिकार संरक्षण	• बाल अधिकार र कर्तब्य

क्र सं.	मुख्य विषय	सिकाइ उपलब्धि÷विशिष्ट उद्देश्य	विस्तृतीकरण (सिकाइ उपलब्धि÷विषयवस्तु)	क्रियाकलाप
११	आफ्नो र अरुको सुरक्षा	आफ्नो र अरुको सुरक्षामा सचेत रही सो अनुरुप कार्य गर्न ।	• बाल हिंसा र दुव्यबहार • लान्छना तथा भेदभाव • बाल हिंसा, दुर्व्यबहार आदिबाट आफू सुरक्षित रहन र अरुको पनि सुरक्षामा सचेत रहने उपायहरु	• सुरक्षा
१२	म र मेरो विश्व	विश्वमा आफ्नो स्थान पहिचान गरी अरुको स्थानसँग सम्बन्ध विस्तार गर्न ।	• विश्व समुदायमा हाम्रो स्थान • अरुले गरेका राम्रा कामको अनुकरण • विश्व समुदायसँग आपसी सम्बन्ध	• विश्वमा म कहाँ ?
		वातावरण सुधार तथा संरक्षण गर्नका लागि चाल्नुपर्ने कदमहरु निर्धारण गर्न ।	• वातावरण सुधार तथा संरक्षणका आधारभूत उपायहरु (बनजंगल, नदिनाला, हिमाल, सिमसार, जमिन, खनिज आदि)–सही उपयोग, बृक्षारोपण, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन आदि ।	• म र मेरो वातावरण
१३	अवैध कार्य	अवैध कार्यबाट हुने जोखिमहरु पहिचान गरी त्यस्ता कार्य नगर्ने तर्फ आत्मसात गर्न र अरुलाइ पनि यस्ता काम नगर्नका लागि सुझाब दिन ।	• अवैध कार्य (लागूऔषध सम्बन्धी व्यापार, तस्करी, मानव बेचविखन, यौन व्यवसाय आदि) • अवैध कार्यबाट हुने जोखिमहरु ♣ कानुनी सजाय, ♣ सामाजिक बहिस्कार ♣ कुलतमा फस्ने ♣ पारिवारिक झैझगडा आदि ।	• अवैध काम नगरौं

ऋणको किस्ता र ब्याज समयमा नतिर्दा हुने जोखिम पहिचान गर्न ।

Thank You